

#### §.44. Transcendentní fenomenální, immanentní absolutní

**Caveat:** tento § prý hlásá bezbřehý (metafyzický) idealismus. Leč čtěte pozorně. H. poukazuje docela prostě, že jediný způsob jestvování toho, co se nám jeví (jako srozumitelné jednoty), je to, že se nám tak jeví. Tak třeba kuřák v nekuřáckém bytě: něco tam je, škeble, miska na oříšky, půl kokosu, ale jen ve vztahu k tomuto subjektu se ustavuje jako popelník. To neznámá, že by popelník byl neskutečný, jenom že popelníkem je (smysl má) ve vztahu k vědomí (příp. k účelovému dění). Čtěte pozorně!

**Předběžná poznámka:** jak zkoumat, zkoušet fenomenologická tvrzení? Jen možností jasného náhledu. To vyžaduje řadu příkladů ke každému tvrzení, jen ty umožňují jasný náhled. Proto užívám příklady.

\* \* \*

Věc se nám představuje vždy z určité strany, v řadě náhledů,  
jádro (?) obklopené horizontem neurčitého,  
avšak určitelného, ale vždy v perspektivách, ne najednou  
To není problém našeho poznávání – taková věc je

Z perspektivních pohledů si ve zkušenosti „skládáme“ věc

*ek: jenže co když ta věc je strom, který roste o sobě, nebo pes, který žije vlastní život, o lidech ani nemluvě. Pak to, co H. říká platí jen o druhém z našeho pohledu. Zdá se, že každý subjekt, každý účelový pohyb ustavuje věc an sich.*

Proto dále: hovoříme o bytí PRO druhého obecně:

to jako transcendentní je vnímatelné jen pomocí jevů  
imanentní vjem je možný jen sebe sama  
u druhého jen per analogiam

Tedy:

tvoji radost znám jen z úsměvu a jiných projevů, z těch  
si ji skládám  
svoji radost znám bezprostředně, „imanentním vjemem“

Je to rozdíl věci a prožitku (u jedné autorky vněmu a reflexe)

Prožitek je plně dán prožitkem samým, ab solo  
cítím radost

pak o tom mohu přemýšlet, ale to už je reflexe  
nad prožitkem, odděleně

Zvuk houslí, to je věc, předkládá se mi v serii tónů, které  
skládám do celku

Barva, tón nemá absolutní danost, jen danost ve vztahu  
k subjektu  
normální nebo skutečná barva je barva pro člověka  
v denním světle, ale to je jen sekundární  
objektivace

Danost pomocí jevů nemůže dát věc absolutně, jen jako fenomén, ve  
vztahu k subjektu

zatím co imanentní danost (vzpomínám na barvu) se dává absolutně  
ač zas ne úplně, protože je tokem událostí  
prožitkový proud

události v reproduktivních modifikacích (vzpomínka,  
naděje)

Čili souhrnem: Husserlovi jde o smysl, tj. srozumitelnost světa, ne o jeho existenci – tu přenechá fyzikům. Jeho závěr: **svět má smysl ve vztahu k subjektu, subjekt má smysl o sobě.**